BUITENGEWONE

A°. 1832. N°. [illegible]

ARNHEMSCHE COURANT.

Donderdag-Avond den 27 December.

'sGRAVENHAGE, den 26sten December.

Eene depêche van den Generaal-majoor *Wildeman*, Opperbevelhebber der vesting Breda, gisteren morgen per estafette aan Z. Exc. den Directeur-generaal van Oorlog overgebragt, en de aankondiging behelzende, dat de 1ste luitenant *Heshusius*, adjudant van den generaal-majoor *de Favauge*, van de bezetting van het *kasteel van Antwerpen*, zich, vergezeld van een Fransch gezantschap-secretaris en officier, aan de voorposten te Groot Zundert had aangemeld, en dat omtrent de toelating van de twee laatstgemelde Heeren op ons grondgebied bevelen werden verzocht, deed al dadelijk vermoeden, dat er gewigtige mededeelingen van wege den Opperbevelhebber van het kasteel konden worden te gemoet gezien. Te 1 ure na den middag kwam genoemde 1ste luitenant *Heshusius* met den luitenant *van Emde*, adjudant van den generaal *Wildeman*, alhier aan, en deed, bij het overhandigen der brieven van Zijne Excellentie den generaal der infanterie baron *Chassé*, mondeling verslag, dat die waardige Opperbevelhebber niet dan met weerzin, doch door de omstandigheden gedrongen, zich in de noodzakelijkheid had gebragt gezien, om wegens de ontruiming van het kasteel eene eervolle kapitulatie te sluiten.

De missive van den generaal *Chassé* is van den volgenden inhoud:

Aan Zijne Exc. den Heer Directeur-Generaal van Oorlog.

Hoofdkwartier citadel van Antwerpen, den 24sten December 1832.

De zwarigheden, welke zich dagelijks vermeerderden, om dezen aan mij toevertrouwden post langer met eere te kunnen verdedigen, hebben mij genoodzaakt, in weerwil van mij zelven, in onderhandeling met den vijand te treden.

De vermoeijenissen en ontberingen, welke de soldaat sedert drie weken ondergaan heeft, zijn boven alle beschrijving, en hebben de krachten van het garnizoen geheel uitgeput.

Hierbij komt, dat het drinkwater, door het droogloopen der grachten, in de putten zoodanig verminderd is, dat men met de grootste moeite slechts het onontbeerlijke water kon bekomen; en, tot overmaat van ongeluk, zijn de twee laatste nog bestaande putten in den vorigen nacht door de vijandelijke bommen vernietigd.

Alle de zoo gezegde bomvrije lokalen zijn ten eenen male verwoest, zoo dat de soldaat in de poternes, kommunicatien en galerijen, onder een zoo geducht bombardement, dusdanig in een is gedrongen, dat bijna nimmer door denzelven rust genoten wordt.

Het bomvrije hospitaal, waarin zich alle onvervoerbare gekwetsten en geamputeerden bevinden, dreigt elk oogenblik in te storten, waardoor deze ongelukkigen gezamenlijk verpletterd en begraven zouden worden.

In de linker face van bastion II, heeft de vijand eene bres geschoten, welke 80 tot 100 ellen breed is en reeds bijna de helft der gracht gevuld heeft.

De *descente du fossé* is geëffectueerd en de vijand heeft slechts zijne mijn te doen spelen, om de contre-escarp in de gracht te doen storten en alzoo den storm uit te voeren.

Het is om al het hierboven aangehaalde, dat ik, de onmogelijkheid inziende, om eenen storm af te slaan, alsmede dat door het roekeloos afwachten daarvan, de tot hiertoe behaalde roem ten eenen male verloren zoude kunnen gaan, proposities aan den maarschalk *Gérard* gedaan heb, om mij den aftogt vrij te laten, en mij genegen heb getoond, de door hem op den 30sten November ll. gevraagde evacuatie te bewerkstelligen. Dit door hem van de hand gewezen zijnde, heb ik eindelijk, na den geheelen dag met parlementeren doorgebragt te hebben, met overleg van den raad van defensie, de kapitulatie gesloten, waarvan ik de eer heb, hiernevens kopie over te leggen.

Ik heb mijn persoon en eenige mijner officieren als krijgsgevangenen aangeboden, onder voorwaarde, om het overige der bezettingen vrij naar de noordelijke provincien terug te doen keeren, doch vruchteloos.

Uit het additioneel artikel zal Uwe Excellentie ontwaren, dat de flottille voor de stad niet in de kapitulatie begrepen is, welk artikel op instantelijk aandringen van den kapitein ter zee *Koopman* geïnsereerd is geworden. Ten gevolge daarvan was ik met denzelven overeengekomen, om zes der beste booten in de duisternis de Schelde te doen afzakken, en de overigen te vernielen, welk eerste echter onuitvoerlijk schijnt geweest te zijn, dewijl ik op het oogenblik verneem, dat slechts ééne boot is afgezeild, en de elf overigen door derzelver equipagie verbrand of in den grond zijn gekapt.

Ziedaar Uwe Excellentie de ongelukkigste dag mijns levens: gaarne had ik mijne loopbaan hier door eenen luisterrijken dood geëindigd; maar zulks heeft geene plaats kunnen hebben.

Ik zal de eer hebben Uwe Excellentie bij de eerste gelegenheid diegenen te doen kennen, welke zich in dit ongelukkig beleg het meest onderscheiden hebben, ten einde dezelven aan Zijne Majesteit onzen geëerbiedigden Koning bekend maken.

De Generaal der infanterie, Opperbevelhebber der citadel en Zijner Majesteits zeemagt op de Schelde voor Antwerpen,

Baron CHASSÉ.

— De voornaamste bepalingen van de kapitulatie zijn de volgende: 1) De generaal der infanterie baron *Chassé* zal aan den maarschalk graaf *Gérard* de citadel van Antwerpen, het Vlaamsche hoofd, de forten Burgt, Zwijndrecht en Austruweel in derzelver tegenwoordigen staat, met de vuurmonden, oorlogs- en mondbehoeften overleveren. 2) Het garnizoen zal met krijgseer uittrekken, de wapens op het glacis nederleggen en krijgsgevangen zijn. Doch de maarschalk *Gérard* verbindt zich hetzelve naar de Hollandsche grenzen te doen terugbrengen, alwaar de wapens aan hetzelve zullen teruggegeven worden, zoodra Z. M. de Koning der Nederlanden de overgave van de forten Lillo en Liefkenshoek zal bevolen hebben. 3°.) De hooge officieren zullen hunne ..., en het geheele garnizoen zal deszelfs bagaadje, rijtuigen, paarden en goederen, aan de korpsen of bijzondere personen van dit garnizoen behoorende, behouden. 4°.) Tot vervoer der zieken en vooral der gekwetsten zullen door middel van het Hollandsche gouvernement vaartuigen gezonden worden, om ze te water naar Bergen op Zoom te vervoeren; de niet vervoerbare zieken zullen ten koste van het Hollandsche gouvernement door officieren van gezondheid dier natie behandeld worden. 5°.) De flottille van 12 kanonneerbooten, voor Antwerpen, is niet in deze kapitulatie begrepen.

— Z. M. heeft den 26sten dezer, het volgende besluit genomen:

WIJ WILLEM, enz.

Willende aan onzen generaal der infanterie, baron *Chassé*, bij gelegenheid, dat hij, als Opperbevelhebber der citadel van Antwerpen, zich na eene roemvolle verdediging dier sterkte tegen een overmagtig Fransch leger, tot de overgave derzelve genoodzaakt vindt, benevens aan den persoon van dien Opperbevelhebber, aan alle de officieren en manschappen der dappere bezetting, een voorloopig edoch openlijk bewijs geven van Onze goedkeuring en erkentenis wegens den moed, de volharding en de vaderlandsliefde, welke door hen, niettegenstaande de grootste vermoeijingen en ontberingen, gedurende een langdurig en allerhevigst beleg, zijn aan den dag gelegd, en zulks in afwachting der bijzondere verslagen, ten gevolge van welke Wij Ons voorbehouden de verdiensten van de officieren en manschappen, welke zich onderscheiden hebben, nader te erkennen en te beloonen;

Hebben goedgevonden en verstaan, Onzen Generaal der infanterie, baron *Chassé*, Kommandeur van Onze Militaire Willems-Orde, bij dezen te benoemen tot Ridder-Grootkruis van dezelve Orde.

's Gravenhage, den 26sten December 1832.

Aan Zijne Excellentie den Generaal der infanterie Baron Chassé, Opperkommandant der citadel van Antwerpen.

Gisteren morgen heb ik ontvangen de missive van Uwe Excellentie, van den 24sten dezer, n°. 1784, houdende kennisgeving van de onderhandeling, in welke U Hoog Ed. Gestr. met den vijand is getreden, en van de redenen, welke u daartoe hebben bewogen, alsmede, onder andere bijlagen, een afschrift der kapitulatie door Uwe Exc. met den Franschen maarschalk *Gérard* gesloten.

Ik heb deze belangrijke stukken onderworpen aan Z. M. den Koning, [illegible]

derworpen, en het is dien ten gevolge, dat ik mij thans door Hoogstdenzelven met de navolgende mededeeling aan Uwe Exc. belast vinde.

De Koning treedt niet in de kapitulatie als zoodanig, doch Z. M. heeft mij ook ditmaal weder de aangename taak opgelegd Uwe Exc. bij deze gelegenheid de plegtige verzekering te herhalen, dat het gedrag van Uwe Exc. en van de dappere bezetting der citadel van Antwerpen, gedurende de geheele verdediging dier sterkte, wel verre van Hoogstdenzelven iets te wenschen te hebben overgelaten, 's Konings onbeperkte tevredenheid weg draagt; dat die verdediging geheel aan Zijner Majesteits billijke verwachting heeft beantwoord; dat Hoogstdezelve niet heeft opgehouden, gedurende al den tijd van het beleg, met innige deelneming gade te slaan het lot van zoo vele dapperen, die daarbij hun bloed voor het Vaderland hebben vergoten, en ook nog uit uw laatste rapport met ontroering heeft vernomen, hoe groot de ontberingen en vermoeijenissen zijn geweest, welke die brave bezetting zich zoo lang heeft getroost.

Nu reeds aanvankelijk een blijk van Hoogstdeszelfs goedkeuring, zoo aan Uwe Excellentie persoonlijk, als in uwen persoon aan het geheele garnisoen der citadel, willende geven, heeft onze geëerbiedigde Koning goedgevonden U, Mijnheer de Generaal, te benoemen tot Ridder Grootkruis van de Koninklijke Militaire Willems-orde, en zulks bij besluit van gisteren, no. 63, waarvan ik het genoegen mag genieten een afschrift hierbij over te leggen.

De waarde van deze hooge onderscheiding zal ongetwijfeld voor Uwe Excellentie grootelijks worden verhoogd door de omstandigheid, met welke ik thans de eer heb U Hoog Edele Gestrenge bekend te maken, dat namelijk Zijne Majesteit Hoogstdeszelfs eigene decoratie dier orde in mijn bijzijn heeft afgedaan, en mij dezelve, benevens het daartoe behoorende lint en het juweel, nog onlangs bij de laatste plegtige gelegenheid door den Koning zelven gedragen, heeft overhandigd, ten einde die insignia aan U Hoog Edele Gestrenge van wege Zijne Majesteit, als de Uwe te doen geworden. Zij zullen Uwer Excellentie met dezen brief worden ter hand gesteld.

Het strekt mij al verder tot genoegen, Uwer Exc. te kunnen melden, dat de Koning alle de voorloopig door Uwe Excell. gedane benoemingen tot ridders der 4de klasse van de gedachte orde, vermeld in uwe missive van den 16des dezer, No. 1716bis, onverwijld heeft gelieven te homologeren, en dat Zijne Majesteit nader zal beslissen, nopens de verdere aanbevelingen in dien brief vervat, terwijl Hoogstdezelve met verlangen [illegible] verdere voordragten, tot belooning, van Uwe Excell. te gemoet ziet, als de omstandigheden u zullen voorkomen te vereischen.

Nog moet ik de verzekering hierbij voegen, dat, indien het Uwer Excellentie mogt gelukken, de gekwetsten herwaarts te doen transporteren, zulks Zijne Majesteit bijzonder welgevallig zou wezen.

Ten slotte heb ik de eer U Hoog Edele Gestrenge kennis te geven, dat ik dadelijk mijnen adjudant, den kapitein *Verhorst*, naar de voorposten te Groot Zundert doe vertrekken, om zich aldaar te abboucheren met den Franschen officier en den secretaris van legatie, die den luitenant adjudant *Hoshusius* daarheen hadden vergezeld, ten einde van hen te vernemen met welke voorstellen zij belast zijn; kunnende Uwer Excellentie reeds voorloopig de stellige verzekering geven, dat, wanneer die voorstellen over niets anders mogten loopen, dan de ontruiming mede, [illegible] van de forten *Lillo* en *Liefkenshoek*, in dezelve geenszins zal worden getreden.

Uwe Excellentie gelieve ook mijnen hartelijken gelukwensch bij deze zoo belangrijke gelegenheid aan te nemen.

De Directeur-Generaal van Oorlog,
DE EERENS.

— Bij deze stukken zijn eenige vroegere rapporten van den generaal *Chassé* bekend gemaakt. In dat van den 19den December leest men:

Heden nacht heeft de vijand zijne approches tot aan de linker-ravelijnsgracht genaderd, en heeft hij begonnen eenen dam over dezelve te werpen, dien hij tot op omtrent twee deede van de breedte gebragt heeft. Daarbij heeft hij regts op dezen dam eene dekking van schanskorven, tegen de citadel, zoeken daar te stellen. De kapitein *van Kriekan*, der 9de afdeeling infanterie, welke aldaar kommandeerde, dit bemerkende, liet het in de citadel waarschuwen. Een gelukkig gisteren verzekerde twaalfponder op de regter face van bastion II, heeft met veel uitwerking gedurende den nacht 68 schoten daarop gedaan; de versterking van eene halve compagnie flankeurs, onder bevel van den 1sten luitenant *de Rivallet*, der 10de afdeeling infanterie, heeft, met de zich reeds daar bevindende 100 man, veel bijgedragen, deze proefneming van den vijand af te wijzen, en zijnen overgang te doen staken.

In het rapport van den 21sten December:

Gedurende dezen nacht heeft het aanhoudend vuur der infanterie van het ravelijn der hulppoort, onder den als hoofd-officier fungerenden kapitein *van Tol*, en den kapitein *van Drdel*, beiden der 7de afdeeling infanterie, den vijand van iedere onderneming, om den dam over de ravelijns-gracht te voltooijen, afgehouden, waartoe ook op een gegeven signaal de 12 ponder van bastion II medegewerkt heeft.

« Ten 12 uur heeft de vijand op zijne moorddadige handelwijs het zegel gedrukt, door van de zoo lang aangekondigde reusachtige mortier gebruik te maken. De projectiel, welke twee voeten doorsnede heeft, is nevens het groote kruidmagazijn neder gevallen en met een verschrikkelijk geweld gesprongen, zonder echter eenige schade aan te rigten.

En in dat van den 22sten December:

« De vijand werpt wederom eenige 63 duims bommen; dezelve vallen echter op plaatsen waar geene verwoesting meer is aan te rigten. Zoo het toeval wil, dat een dier projectiles op het groote kruidmagazijn valt, zoo is het zeker, dat hetzelve van den schok niet kan resisteren.

« Het grootste gedeelte der waterputten ingeschoten zijnde, zoo begint er gebrek aan drinkwater te ontstaan. De nog in staat gebleven putten loopen ledig, en ontdekken zich hoedige diarrheeën onder de bezetting, hetwelk de geneeskundigen aan het slechte water toeschrijven.

« Het geheel getal der naar het *Vlaamsche Hoofd* getransporteerde gekwetsten en zieken bedraagt thans 280.

« Ons verlies beloopt, sedert mijn laatste rapport, 30 dooden en 152 gekwetsten, zoodat het gansche bedrag thans 90 dooden, 349 gekwetsten en 67 vermisten is.

— Bij de landing nabij den Doel, in den voormiddag van den 22sten December, waarvan wij in ons vorig nommer berigt gaven, zijn den heldendood voor het vaderland gestorven:

De 1ste luitenant-adjudant *Menso*, van de 13de afdeeling infanterie;

De 2de luitenant *Paravicini di Capelli*, van het eerste bataljon veld-artillerie.

Terzelfder gelegenheid heeft de majoor *Boelen*, van de [illegible] afdeeling infanterie, op het oogenblik dat hij met onverschrokkenheid zijne manschappen tegen den vijand aanvoerde, eene zware wond door den schedel bekomen. Nog zijn gekwetst:

De luitenant *Beelaerts van Blokland*, van de 9de afdeeling infanterie, de luitenant der marine *Speelman*, de luitenant der mariniers [illegible], en de adelborsten der 1ste klasse *Uhlenbeck* en [illegible]. De laatstgenoemden schijnen allen of meerendeels slechts ligte wonden te hebben bekomen.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker, [illegible]